

sumar

fiscalitate

04

Repere financiare post pandemie în Europa

Prof. univ. dr. **Andrei DOBRESU** – Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești

11

Transferul de active necorporale cu focus pe contractele de clienți

Elena MALOȘ – Tax Manager, Baker Tilly Romania

14

Raport executiv cu privire la multitudinea de aspecte privind taxarea internațională despre care se discută aproape în fiecare zi și despre cele care ne impactează deja în viața de zi cu zi

Viorel SBORA – Transfer Pricing & DAC6 Partner, ATIPIC Solutions

drept fiscal

17

Noutăți legislative privind raportarea informațiilor nefinanciare de către anumite entități

Dr. **Alexandrina Teodora BORFOAIA** – Expert contabil, Ministerul Finanțelor

23

Deducerea din baza impozabilă și deducerea TVA: când se judecă separat și când se judecă „împreună”?

Prof. univ. dr. **Radu BUFAN** – Avocat, Consultant fiscal, Expert contabil

28

Intermedierea serviciilor medicale. Poate aplica scutirea de TVA un intermediar ce nu este unitate medicală autorizată?

Mădălin ISPAS – Tax Manager, Soter & Partners

jurisprudență relevantă a Curții Constituționale în materie fiscală

31

Taxa pentru eliberarea certificatelor de urbanism, a autorizațiilor de construire și a altor avize și autorizații. Taxa pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări. Noțiunea de „suprafață afectată”. Taxa datorată bugetului local este percepută pentru eliberarea autorizației care permite excavarea, în timp ce taxa percepută la bugetul de stat este datorată pentru desfășurarea activității propriu-zise de exploatare, de extragere a resurselor minerale

Dr. **Ionița COCHINȚU** – Magistrat-asistent, Curtea Constituțională a României

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

Prof. univ. dr. hc.
Jacques MALHERBE

Prof. univ. dr.
Maria-Iulia SOBOLEVSCHI DAVID

Prof. univ. dr.
Vasile RĂILEANU

Conf. univ. dr.
Ciprian PĂUN

Mihai BRĂGARU

COLEGIUL DE REDACȚIE

Dr. **Alexandrina Teodora BORFOAIA**
expert contabil

Dr. **Emilian DUCA**
consultant fiscal

Dr. **Ioan LAZĂR**
avocat, drept fiscal, dreptul concurenței

Dr. **Mirela BULIGA**
avocat, drept fiscal

Tanți ANGHEL
consultant fiscal

Adrian LUCA
consultant fiscal, expert contabil

CONSULTANT FISCAL

Senior editor
Dan MANOLESCU
(legislație, focus)

Senior editor
Ioan SIMION
(internațional)

Tipografie
Compania
Națională
„Poșta Română” S.A.,
prin Sucursala
Fabrica de Timbre

Publisher
EDITURA UNIVERSUL JURIDIC

Adresa redacției
Strada
Alexandru Constantinescu,
nr. 61, Sector 1, București,
Cod Poștal: 011472

Site
www.ccfiscali.ro
www.ujmag.ro
e-mail
periodice@universuljuridic.ro

Responsabilitatea asupra conținutului textelor publicate
în această revistă aparține în exclusivitate autorilor

© Drepturile de autor pentru imaginile publicate aparțin
Editurii Universul Juridic

ISSN 1844 - 3591

Repere financiare post pandemie în Europa

Rezumat: Conform tuturor analiştilor, redresarea economiei mondiale va continua post pandemiei de Covid-19 cu toate obstacolele existente. În ceea ce priveşte Uniunea Europeană, economia sa se va confrunta în continuare cu o dublă provocare, respectiv cu controlul inflaţiei şi reducerea sprijinului bugetar.

În legătură cu inflaţia, băncile centrale ar trebui deja să aibă experienţă în gestionarea acestui fenomen şi să se poată mobiliza rapid şi flexibil. În schimb, renunţarea la măsurile de urgenţă, adoptate de către guverne în sprijinul economiilor lor, este un demers complex şi de anvergură. Pe lângă această dublă provocare există şi unele riscuri în ceea ce priveşte ritmul creşterii. Este vorba, în primul rând, despre intervenţia statului, în cazul noilor valuri ale virusului sau în cazul altor şocuri majore. În aceste condiţii, temerea FMI este reprezentată de posibilitatea stabilizării creşterii economice în ţările dezvoltate, la sfârşitul anului 2022, în jurul cifrei de 1% faţă de nivelul de 2%-3%, cât anticipează în prezent.

Guvernele nu pot aplica o politică fiscală în sprijinul contribuabililor, deoarece nu dispun de resurse suficiente. Totuşi, conform Băncii Centrale Europene (BCE), deşi ratele dobânzilor pe piaţă au continuat să crească, condiţiile de finanţare rămân, în general, favorabile pentru întreprinderi, gospodării şi sectorul public, factor esenţial pentru continuarea creşterii economice şi contracararea efectelor negative ale pandemiei asupra traiectoriei inflaţiei. BCE estimează că şi în trimestrul al patrulea din anul 2021 condiţiile de finanţare favorabile pot fi menţinute, e adevărat, cu o rată uşor mai scăzută a achiziţiilor de active nete în cadrul programului de achiziţii de urgenţă pandemică (pandemic emergency purchase programme, PEPP) comparativ cu trimestrele doi şi trei. De asemenea, BCE a menţionat şi unii factori de influenţă, respectiv nivelul dobânzilor-cheie, indicaţiile privind probabila lor orientare future (forward guidance), achiziţiile în cadrul programului de cumpărări de active (asset purchase programme, APP), politicile de reinvestire şi operaţiunile de finanţare pe termen lung. BCE se declară pregătită să-şi ajusteze toate instrumentele pentru a se asigura că inflaţia se va stabiliza la nivelul obiectivului său de 2% pe termen mediu. Dacă dau greş, guvernele riscă, din nou, să ajungă la o creştere lentă la fel ca după criza financiară mondială din anul 2008.

Cuvinte-cheie: redresare, creşterea preţurilor, inflaţie, deficit bugetar, BEPS, TVA, TTF.

Post-pandemic financial milestones in Europe

Abstract: According to all analysts, the recovery of the world economy will continue post Covid-19 pandemic with all the existing obstacles. As for the European Union, its economy will continue to face the twin challenges of controlling inflation and reducing budget support.

On inflation, central banks should already have experience in managing inflation and be able to mobilise quickly and flexibly. By contrast, the abandonment of emergency measures adopted by governments to support their economies is a complex and far-reaching undertaking. In addition to this double challenge there are also some risks to the pace of growth. It is primarily about state intervention in the event of new waves of the virus or other major shocks. Under these circumstances, the IMF's fear is that economic growth in developed countries will stabilise at around 1% at the end of 2022, compared with the 2%-3% level currently forecast.

Governments cannot implement tax policy in support of taxpayers because they do not have sufficient resources. However, according to the European Central Bank (ECB), while market interest rates have continued to rise, financing conditions remain generally favourable for businesses, households and the public sector, which is key to continued economic growth and to countering the negative effects of the pandemic on the path of inflation. The ECB expects that favourable financing conditions can also be maintained in the fourth quarter of 2021, admittedly with a slightly lower rate of net asset purchases under the pandemic emergency purchase programme (PEPP) compared to the second and third quarters. The ECB also mentioned some influencing factors, namely the level of key interest rates, indications of their likely future direction (forward guidance), asset purchase programme (APP) purchases, reinvestment policies and long-term financing operations. The ECB says it is ready to adjust all its instruments to ensure that inflation stabilises at its 2% medium-term objective. If they fail, governments risk once again ending up with sluggish growth as after the 2008 global financial crisis.

Keywords: recovery, price growth, inflation, budget deficit, BEPS, VAT, FTT.

Prinicipalele repere privind situația financiară în Europa, în anul 2022, au în vedere următoarele domenii:

1. Deficitele bugetare

Conform estimării FMI, deficitele bugetare ale principalelor țări avansate din Europa vor scădea **în medie** cu 4% din PIB, în anul 2022, ceea ce reprezintă o reducere mai importantă decât cea care a urmat crizei financiare mondiale din anul 2008. Această reducere va rezulta, în principal, din retragerea ajutoarelor legate de pandemie și din faptul că doar o parte din resursele eliberate va fi alocată pentru ocupare și investiții. Efectele acestei reduceri asupra creșterii economice nu ar trebui însă contrabalansate decât într-o mică măsură de rambursarea împrumutului pentru programul de redresare.

FMI presupune că cererea privată s-a consolidat suficient pentru a compensa facilitățile fiscale ale măsurilor publice de relansare, ceea ce ar trebui să permită economiei europene să se redreseze treptat, fără să se ajungă pe marginea unei prăpastii fiscale. Deși la stabilirea bugetelor pentru anul 2022, guvernele tuturor statelor membre se confruntă cu două provocări principale, respectiv managementul datoriei și păstrarea ritmului redresării, totuși, discursul dominant în Europa este de a nu se renunța prea repede la sprijinul public. Lecțiile crizei financiare din anul 2008 ar putea fi un avertisment. „Nu vom repeta aceleași greșeli”, declara Ursula von der Leyen, în data de 12 septembrie, în fața Parlamentului European de la Strasbourg. Economiiștii OECD avertizau, în septembrie 2021, că este preferabil să se evite orice retragere brutală și prematură a sprijinului public atât timp cât perspectivele pe termen scurt rămân incerte. Dar, ca de obicei, există diferențe în piața unică europeană în ceea ce privește situația finanțelor publice, reacția opiniei publice față de îndatorare și rapiditatea redresării. Astfel, Olanda ar trebui să stopeze toate măsurile de sprijin al economiei în anul 2022. Rata șomajului se prognozează la 3,4% la sfârșitul anului 2022, ceea ce va reduce practic deficitul public de la 6%, în anul 2021, la 2,4%, în anul 2022. Economia olandeză stă atât de bine încât guvernul ezită încă să accepte fondurile europene de redresare. Și Germania își va diminua rapid deficitul public de la 4,5% din PIB, în anul 2021, la 1,4%, în anul 2022, conform *Ifo – Institute for Economic Research* de pe lângă Universitatea Ludwig Maximilian din Munchen. Bugetul s-ar echilibra în anul 2023. Suedia, dar și Danemarca își vor reduce datoria publică în acest an și în anul 2022. Nu este și cazul Finlandei, unde deficitul public va rămâne la 2,5% din PIB și în anul 2022, conform economiștilor de la Nordea Bank. Alte state membre ca Italia, Spania și țările din estul Europei, care au fost puternic afectate de pandemie și care au intrat în actuala criză cu nivele ridicate ale datoriei, vor continua să-și sprijine economiile. Planul european de redresare le va ajuta. La nivel global, economiștii Băncii Centrale Europene (BCE) se așteaptă ca deficitul public al tuturor statelor din zona euro să se reducă în anul 2022, pentru a ajunge la 3% din PIB, față de 7,1% în acest an. Reducerea este relativă și, mai ales, foarte inegală. Nu se poate însă vorbi despre austeritate. Nu este o urgență nici asanarea finanțelor publice ale statelor membre în anul 2022, apreciază economiștii de la HSBC Bank (The Hongkong & Shanghai Banking Corporation, cea mai mare bancă din Europa în ceea ce privește capitalizarea)

într-un studiu recent. După ei, problemele serioase și „strânsul șurubului” vor apărea cel mai curând în anul 2023. Ei se așteaptă că stabilizarea datoriei publice va fi totuși dificilă pentru Spania, Italia, chiar și pentru Franța, precum și pentru statele din estul Europei, chiar dacă ratele dobânzilor sunt încă, în general, scăzute în majoritatea acestor țări.

2. Influența inflației

Datele FMI arată că prețurile energiei au contribuit cu aproape 15% la creșterea inflației globale, în țările dezvoltate din Europa, și cu 40%, în cazul inflației țărilor europene emergente (mai puțin Rusia și Turcia). În grupul țărilor europene emergente luate în calcul au intrat: Belarus, Bulgaria, Macedonia de Nord, Moldova, Muntenegru, Polonia, România și Ungaria. Creșterea prețurilor atât la energie, cât și la gaze naturale poate fi atribuită unor factori pe termen scurt, respectiv epuizarea stocurilor în urma unei ierni grele și a unei veri fierbinți în anul 2021, producția insuficientă de energie regenerabilă într-o serie de state membre ale UE. Același efect asupra inflației îl au perturbările lanțului de aprovizionare și blocajele rezultate care pun presiune asupra prețului tuturor bunurilor, mai ales că cererea a redemarcat rapid. Aceste inadecvări între ofertă și cerere ar trebui rezolvate în cursul anului 2022, pe măsură ce obiceiurile consumatorilor se vor normaliza, stocurile se vor reface și blocajele comerciale, în special oferta de containere, vor fi rezolvate. În afară de asta, inflația în zona euro s-a datorat și unor factori punctuali, cum ar fi ajungerea la scadență, în Germania, a unei reduceri a TVA. Conform opiniei președintei BCE, Christine Lagarde, creșterea inflației în statele membre ale UE va dura mai mult decât se prevedea, dar va fi temporară, înregistrându-se o scădere de la mijlocul anului 2022. Pe de altă parte, niciunul dintre factorii care au stat la originea inflației actuale nu vor fi influențați de o modificare a politicii monetare. Aceasta ar putea viza mai curând să evite ca acești factori să nu declanșeze o spirală salarii-prețuri. Din fericire, riscul unor astfel de efecte este redus în majoritatea țărilor europene dezvoltate, unde resursele nefolosite pe piața muncii se mențin la un nivel ridicat. Conform estimărilor FMI, numărul orelor lucrate este încă inferior, cu circa 3%, nivelului dinaintea pandemiei de Covid-19. Nu se poate totuși nega existența unei incertitudini considerabile în ceea ce privește durata șocului prețurilor, la fel ca amploarea spațiului de manevră în țările dezvoltate. Previziunile FMI, alături de cele ale analiștilor principalelor bănci centrale, precum și anticipările inflației bazate pe evoluția pieței sugerează că Banca Centrală Europeană va avea însă, din nou, probleme în a-și atinge obiectivul pe termen mediu de o inflație de circa 2%. În mai multe țări emergente din Europa, unde producția și gradul de ocupare sunt deja apropiate de nivelul dinaintea pandemiei, terenul pentru eventuale efecte secundare este mai fertil. În afară de asta, anticipările privind creșterea nivelului inflației s-au înmulțit, astfel încât impactul asupra salariilor este de așteptat să fie mai puternic, deoarece capacitatea neutilizată pe piața muncii continuă să scadă. Aceste țări au început, pe bună dreptate, să-și crească dobânda de referință, pentru a o readuce la nivelele dinaintea pandemiei. Desigur că băncile centrale trebuie să urmărească îndeaproape evoluția salariilor, dar chiar și în țările emergente nu este nevoie ca ele să-și precipite demersul, având în vedere caracterul temporar al inflației, apreciază FMI. Creșterea